

søen, især ved Holland og Zeeland, hvilket jeg iagttog, da jeg paa den Tid var stationeret paa Vester-Schelde.

I de Herrer Barsoeds, Hoppes og Stockholms officielle Indberetning, trykt 1882 paa Bianco Lunos gfl. Hof-Bogtrykkeri i Kjøbenhavn, er der henvist til Brud paa Landtungen nær ved Nymindegab. De bleve hovedsagelig foraarsagede ved Indsnevringen og Sænkningen af Landtungen imellem Havet og Kanalen eller Gabet, og den nævnte Indsnevring og Sænkning maa antages at være en naturlig Følge af Kanalens regelmæssige Vandring mod Syd.

Det forundrede mig, at Seiladsen mod Ringkjøbing, et af Hovedformaalene for de oprindelige Undersøgelser angaaende Fjorden, næsten synes opgiven. I den sidste Tid henvende de interesserede Parter hovedsagelig deres Opmærksomhed paa Agerdyrkningens Fremme i Stillelse af en permanent og endelig Forbedring af Skjern Aa, hvilken for en stor Del synes at afhænge af Fjordens Tilstand og Vandstand.

Seg maa erkjende, at Spørgsmaalet vil blive vanskeligere, hvis de interesserede Parter igjen og udelukkende rette deres Ønsker mod Ringkjøbing, eftersom Betingelserne for Seiladsen mellem denne By og Nyminde Gab, eller en ny sydlig Forbindelse mellem Fjorden og Havet, ikke alene er uvisst nu, men en Løsning i denne Retning vilde maaft udelukke en betydelig Forbedring af Skjern Aa.

Seg ønsker derfor at holde mig alene til Fjordens Forbedring med Skjern Aa for Die.

De nævnte Kjendsgjerninger og Udviklingen af Systemet for Statsbanerne i Sjælland bevirkede, at Hr. Nyholms Plan strandede. Denne Plan er fuldstændig beskrevet i hans Beretning af November 1862, udgiven af Ringkjøbing Kommunalbestyrelse og trykt i Kjøbenhavn.

Hovedmomentet i Hr. Nyholms Plan er Anbringelsen af det Udløb, som han foreslaar i ringe Afstand (kun 12 Kilometre) fra Ringkjøbing, langt nordligere end nogen af de Planer, som hidtil have foreligget. Hr. Nyholm vilde lukke det nuværende Gab og fornye det nye Udløb med et System af Sluser og „Locks“, for at holde Floden ude og fremme Indvindingen af Land i det Indre af Fjorden.

De interesserede Parter opponerede steds mod et nordligt Udløb under Forudsætning af en aaben Forbindelse med Havet.

Seg indrømmer, at deres Indvendinger deles af mig, men hvis Forbindelses-Kanalen bliver forsynet med Sluser, d. v. s. at Floden bestandig udelukkes fra Fjorden (med Undtagelse af Perioder af tørt Veir og lavt Vand i Skjern Aa, som ville blive omtalte i et andet Kapitel), støtter jeg fuldstændig Planen om Forbedring.

Fiskeriet kan maaft i en vis Udstrækning lide derved, men der findes ingen Midler til at værne om alle de Interesser, der ere engagerede paa samme Tid. Der fandtes et stort Fiskeri i Haarlemmer Søen (i Holland) før dens Tørlægning, men alligevel blev denne Sø paa 17,000 Hektars Størrelse anvendt til Agerdyrkning, og Fiskerne fandt deres Livsophold andetsteds.

Da Lodseierne langs med den nederste Del af Skjern Aa synes at være de, som først ere interesserede, da de ere begjærlige efter at forbedre deres Jorder, saa maa de nævnte Slusers Beliggenhed vælges Vest for den nuværende Namunding, paa det Sted, som er foreslaaet i Hr. Bergs Kanalprojekt.

Vandet i Aaen vil hurtigere staves bort ved at forforte det Veien fra Mundingen nær ved Lønborrgaard til Havet og ved at sænke Fjordens Vandstand saa meget som muligt. Naar Floden holdes ude og passende Sluser anbringes, vil Faldet saavel som Aaens Heldning og dermed Tyngdekraften forøges og Aaens Tilstand forbedres, selv om de interesserede Parter ikke ville gjøre Mere.

Selvfølgelig kan det nævnte Diemed kun naaes ved at lukke det nu eksisterende Gab eller Kanal ved en stærk Dæmning, vel beskyttet og tilstrækkelig høi til at forhindre ethvert Anfald af Havet, selv af den stærkeste Stormflod.

Desuden maa nogle svage Partier af den Række af Sandhøie mellem Nordsøen og Fjorden, som strække sig fra den foreslaaede Dæmning i Nyminde Gab mod Nord, kaldet „Holmslands Klitter“, hæves, styrkes og beskyttes.

Seg frygter for, at denne Fremstilling kan faae Udseende ligesom af „en Skov uden Træer“, paa Grund af Mangel paa hydrologiske Observationer, hvilket vil blive fremhævet i et andet Kapitel.

Ifte destomindre vil jeg forsøge at beregne saa nøiagtig som muligt Slusernes Størrelse, saaledes som de maa være for at reducere den nuværende Vandstand i Fjorden